

УДК 81'25=111=161.2'373.46:355.01

DOI: 10.31652/2786-9083-2026-7(2)-38-48

*Мирослова Кірієнко, кандидат філологічних наук,
старший викладач кафедри англійської філології
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна
ORCID ID 0000-0001-8978-8161
mcovganuk@gmail.com*

ПЕРЕКЛАД ВІЙСЬКОВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ : ТРУДНОЦІ ТА СТРАТЕГІЇ ВІДТВОРЕННЯ (НА МАТЕРІАЛІ НОВИНИХ ТЕКСТІВ ПРО РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКУ ВІЙНУ)

У статті досліджено особливості перекладу військової термінології в англо-українській мовній парі на матеріалі офіційних документів і військових зведень англomовних засобів масової інформації. Актуальність роботи зумовлена зростанням ролі військових новин у міжнародному інформаційному просторі та підвищеними вимогами до термінологічної точності й прагматичної адекватності перекладу в умовах збройного конфлікту. Метою дослідження є виявлення основних перекладацьких труднощів і визначення ефективних способів відтворення англomовної військової термінолексики українською мовою з урахуванням доктринального, правового та жанрового контекстів.

У роботі застосовано методи контекстуального, семантико-термінологічного та зіставного аналізу. Встановлено, що ключові труднощі перекладу пов'язані з поліфункційністю військових термінів, багаторівневістю військової терміносистеми, активним використанням абревіатур і акронімів, синтаксичною специфікою англійської військової мови, а також динамікою неологізації під час війни. Особливу увагу приділено «фальшивим друзям перекладача», міжсистемним колокаційним обмеженням і ризикам зміщення доктринального або юридичного статусу терміна в новинному дискурсі.

Доведено, що поєднання стандартизованих відповідників НАТО/ЄС/ООН із модуляцією, описовою експлікацією та колокаційною нормалізацією забезпечує термінологічну точність, прозорість і довідкову сумісність перекладу. Практичне значення дослідження полягає у можливості використання його результатів у перекладацькій практиці та фаховій військовій комунікації.

Ключові слова: військова термінологія; переклад; англо-український переклад; офіційні документи; військові зведення; перекладацькі трансформації; новинний дискурс.

*Myroslava Kirienko, Ph.D. (Philology),
senior teacher of the Department of the English Language and Methodology of Teaching it of
Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine
ORCID ID 0000-0001-8978-8161
mcovganuk@gmail.com*

TRANSLATION OF MILITARY TERMINOLOGY: CHALLENGES AND STRATEGIES OF RENDERING (BASED ON NEWS TEXTS ON THE RUSSIAN-UKRAINIAN WAR)

The article examines specific features of translating military terminology in the English–Ukrainian language pair based on official documents and military reports published in English-language media. The relevance of the study is determined by the increasing role of military news in the international information space and the heightened demand for terminological accuracy and pragmatic adequacy of translation in wartime conditions. The aim of the research is to identify major translation difficulties and to substantiate effective strategies for rendering English military terminology into Ukrainian with due regard to doctrinal, legal, and genre-related factors.

The study employs contextual, semantic-terminological, and contrastive analysis. The findings show that the main translation challenges stem from the polyfunctionality of military terms, the multilevel structure of the military terminological system, the high frequency of abbreviations and acronyms, the syntactic complexity of English military discourse, and the rapid process of neologization during armed conflicts. Special attention is paid to false cognates, intersystem collocational constraints, and the risk of shifting the doctrinal or legal status of terms in news translation.

The analysis demonstrates that combining standardized NATO/EU/UN equivalents with modulation, descriptive explication, and collocational normalization ensures terminological precision, communicative clarity, and reference compatibility. The results of the study may be applied in military news translation, institutional communication, and translator training.

Key words: military terminology; translation; English–Ukrainian translation; official documents; military reports; translation transformations; news discourse.

Постановка проблеми дослідження. Зростання інтенсивності збройних конфліктів у сучасному світі та активне висвітлення подій безпекового характеру у масових медіа спричинили значне розширення вживання військової термінології у новинному дискурсі. У таких умовах переклад військових повідомлень перестає бути суто мовною операцією і набуває стратегічного значення, оскільки від точності, адекватності та стандартизованості перекладу залежить коректність інтерпретації подій, формування громадської думки та міжнародне сприйняття воєнно-політичних процесів.

Переклад військової лексики є одним із найскладніших напрямів професійної перекладацької діяльності, оскільки поєднує мовні, термінологічні, доктринальні, правові та прагматичні труднощі. Військові терміни багатозначні, жорстко контекстуалізовані та функціонують на різних рівнях — тактичному, оперативному і стратегічному. У новинних матеріалах вони часто виконують не лише номінативну, а й сигнальну функцію, актуалізуючи правові, безпекові або політичні аспекти.

Додаткову складність створюють динамічний розвиток військової терміносистеми, активна неологізація, часте використання аббревіатур, акронімів і запозичень, а також взаємодія з суміжними сферами, такими як міжнародне право, інформаційна безпека, енергетика та оборонна промисловість. Буквальне калькування або некритичний підбір відповідників може призвести до спотворення доктринального або юридичного змісту повідомлення.

Особливої **актуальності** проблема перекладу військової лексики набуває у новинному реєстрі, який поєднує вимоги оперативності, стислості та доступності з необхідністю збереження термінологічної точності та нейтральності. Це обґрунтовує потребу у системному аналізі типових труднощів перекладу та розробці ефективних стратегій їх подолання, що й визначає актуальність проведеного дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Актуалізація військової тематики в умовах воєнного стану зумовила помітне зростання наукового інтересу до проблем функціонування та перекладу військової термінології. У сучасних лінгвістичних і перекладознавчих дослідженнях наголошується на високій насиченості військових текстів спеціалізованою лексикою, зокрема термінами військово-технічного характеру, численними абрєвіатурами та стійкими мовними одиницями, інтерпретація яких істотно залежить від контексту. У зв'язку з цим перекладацька діяльність у цій сфері потребує не лише загальної філологічної підготовки, а й ґрунтовної фахової компетентності (Андріянова, Бойко, Долинський).

Переклад військових термінів належить до центральних проблем лінгвістичного забезпечення військ – дослідницького напрямку на перетині військової сфери та спектру проблем лінгвістики. І. Струк, А. Сітко та ін. відзначають, що військовій термінології притаманна значна кількість скорочень (ініціальних і складових скорочень, акронімів, звуко-буквених скорочень). Переклад військової термінології та лексики також активно досліджували такі науковці, як І. Литовченко, П. Мельник, Д. Василенко, Т. Михайленко, В. Балабін, Т. Гнетко та М. Богачук. Їхні роботи зосереджені на аналізі специфіки військових термінів, методах перекладацьких трансформацій і труднощах, що виникають у процесі відтворення військової лексики у різних мовах. Разом з тим, зважаючи на динамічність сучасних військових конфліктів, зокрема російсько-української війни, а також значний вплив медійного, культурного та політичного контекстів, ця проблема потребує подальшого дослідження.

Метою статті є виявлення та систематизація основних труднощів перекладу військової лексики в англomовних та українських новинних текстах, а також обґрунтування ефективних перекладацьких стратегій.

Виклад основного матеріалу. У перекладацькій практиці, пов'язаній із військовою тематикою, визначальним є не стільки буквальне відтворення інформації, скільки дотримання регламентованої текстової організації. Для таких матеріалів принципового значення набувають композиційна впорядкованість, внутрішня логіка розміщення смислових блоків, стабільність порядку подання даних і формальна послідовність викладу. Елементи, що можуть видаватися суто технічними або допоміжними, у військовому контексті виконують функцію орієнтирів для професійного читача й тому не підлягають довільним трансформаціям (Chandrarathna, Ariyaratne, Priyanath, 2021, pp. 12-25).

Аналіз наукових підходів засвідчує, що військовий термін не обмежується роллю номінативної одиниці. Його функціональний спектр охоплює також дефінітивний і смислово-структурувальний компоненти, тоді як у новинних повідомленнях додатково активується прагматичний вимір. У таких текстах точність терміновживання має співвідноситися з вимогою зрозумілості, що істотно ускладнюється через інтенсивне використання скорочень, нових акронімів і запозиченої лексики. Вирішальним чинником стає колокаційна зумовленість, за якої нормативність визначається не ізольованими словами, а відтворенням усталених словесних моделей (напр., *rules of engagement, combined arms maneuver, air policing mission*) (Шевчук, Клименко, 2014).

Суттєві труднощі виникають і внаслідок складної стратифікації військової терміносистеми, що функціонує на перетині кількох спеціалізованих дискурсів – правового, безпекового, енергетичного, ядерного, промислового та інформаційного. У таких умовах зростає ймовірність некоректного ототожнення понять, які є семантично наближеними, але концептуально розмежованими, зокрема *safety / security / safeguards, deterrence / compellence, air defense / missile defense, targeting / guidance*. Подібні помилки призводять до зміни доктринального або нормативного змісту, що в новинному форматі особливо небезпечно, оскільки термін виступає інструментом публічного смислотворення.

Окрему проблемну площину формує синтаксична специфіка англomовних військових текстів, для яких характерна концентрація складних номінативних конструкцій. Під час перекладу українською мовою такі структури потребують перерозподілу компонентів, семантичного розгортання або граматичної перебудови з метою збереження термінологічної єдності. Натомість пряме калькування породжує неприродні для української мови сполучення й порушує усталені колокаційні норми. Додаткові труднощі пов'язані з варіативністю передавання власних назв, абревіатур і цифрових позначень військових одиниць у публічному дискурсі, що потребує уніфікації за критеріями довідкової відповідності та читацької зрозумілості.

Інтенсивність воєнних процесів безпосередньо впливає на темпи трансформації спеціальної лексики. Поява нових систем озброєння, способів ведення бойових дій та форматів інформаційного впливу супроводжується швидким виникненням нових найменувань, які на початковому етапі існують у нестандартизованому вигляді – як професійні жаргонізми або результат прямого калькування. Лише з часом такі одиниці зазнають термінологічного унормування. У фазі їхнього становлення перекладач змушений балансувати між вимогою фахової коректності та потребою зрозумілості для широкого кола реципієнтів, уникаючи як надмірної спеціалізації, так і буквального відтворення іншомовної форми.

У новинному медіадискурсі ці завдання ускладнюються додатковими жанровими обмеженнями, зокрема контролем емоційності й оцінності викладу. Використання військового сленгу, евфемістичних або дисфемістичних замінів, а також метафоризованих позначень (типу «інформаційна атака») потребує чіткого маркування та дозування відповідно до формату повідомлення й очікувань аудиторії. Узагальнення наукових підходів дозволяє виокремити ключові параметри якісного перекладу військових новин: термінологічну коректність, прагматичну відповідність інформаційному стилю, дотримання колокаційних норм та семантичну прозорість для читача. Подальший аналіз ілюструє зазначені труднощі на матеріалі англomовних повідомлень провідних медіа.

1) *«NATO commanders reviewed rules of engagement after several drone incidents near allied airspace»* .

«Командування НАТО переглянуло правила застосування зброї після кількох інцидентів із дронами поблизу повітряного простору союзників».

У наведеному прикладі центральним елементом є нормативно-правовий термін *rules of engagement*, який доцільно передавати як *правила застосування зброї*. Поширене звуження цього поняття до «*правил ведення бою*» є методологічно помилковим, оскільки воно обмежує зміст тактичним виміром і не враховує ситуації небойового характеру, зокрема патрулювання, ідентифікаційні процедури чи попереджувальні дії. Для новинного жанру принциповим є збереження правового статусу ROE як інституційно закріпленого документа, що регламентує законність, пропорційність і допустимі рівні застосування сили. Обрана номінація дозволяє відтворити ці параметри без додаткових пояснень. Синтаксичне рішення з обставинним компонентом *після кількох інцидентів* розмежує часову й причинну логіку повідомлення, не перевантажуючи структуру. Колокація *повітряний простір союзників* точніше відповідає *allied airspace*, ніж узагальнене *простір НАТО*, оскільки останнє не відображає ширшого кола партнерських держав. Загалом переклад поєднує термінологічну стандартизацію з нейтральною, інформаційною подачею.

2) «*Officials said a **deconfliction line** was used to avoid incidents as missiles crossed near NATO borders*».

«Посадовці повідомили, що для запобігання інцидентам використовували лінію деконфліктування, коли ракети пролітали поблизу кордонів НАТО».

Основну перекладацьку складність тут становить словосполучення *deconfliction line*. Його відтворення як «*лінія розмежування*» переносить акцент у просторово-територіальну площину та викликає асоціації з фронтовою межею, що не відповідає змісту оригіналу. У військово-дипломатичному контексті *deconfliction* означає процедурний механізм координації, спрямований на запобігання небезпечному зближенню або перетину траєкторій, а сама «*лінія*» функціонує як постійний канал оперативного зв'язку з визначеним регламентом взаємодії. У новинному тексті доцільно уникати розгорнутих дефініцій, однак за першої появи терміна можлива лаконічна експлікація його функції. Синтаксичне структурування речення, у якому мета (уникнення інцидентів) передуює часовій обставині, підкреслює превентивний характер дій. Альтернативний варіант *канал деконфліктування* є прийнятним у разі акценту на комунікаційному аспекті. Колокація *поблизу кордонів НАТО* посилює юридичний вимір повідомлення, апелюючи до принципу територіальної недоторканності без залучення оцінної лексики.

3) «*Analysts warned that Russia is expanding its **A2/AD bubble** over the Black Sea with new long-range **SAMs***».

«Аналітики застерегли, що росія розширює зону A2/AD над Чорним морем, розгортаючи нові дальні зенітні ракетні комплекси».

Акронім *A2/AD (anti-access/area denial)* залишається малозрозумілим для нефахової аудиторії, однак у новинних текстах доцільно зберігати його латинське написання, оскільки воно забезпечує сумісність із першоджерелами та аналітичними матеріалами. Метафоризоване позначення *bubble* («бульбашка») в інформаційному реєстрі створює небажаний розмовний ефект, тому нейтральна заміна на «зону» є функціонально виправданою. За першої появи терміна бажано подати стислий коментар щодо обмеження доступу та маневру за рахунок

інтегрованого використання протиповітряних систем, берегових ракет, засобів радіоелектронної боротьби й сенсорних мереж. Абревіатуру *SAMs* доцільно перекладати як «зенітні ракетні комплекси», акцентуючи на їхньому системному характері, а не лише на ракетному компоненті. Побудова речення має чітко фіксувати причинно-наслідковий зв'язок між розгортанням далекобійних ЗРК і посиленням спроможностей *A2/AD*. Щоб уникнути помилкової інтерпретації цієї концепції як «*безпольотної зони*», оптимальним є вживання формули «*зона A2/AD*», яка позначає військову можливість, а не правовий режим. Такий підхід дозволяє поєднати термінологічну уніфікацію з комунікативною прозорістю.

4) «*The airspace remains contested, preventing either side from achieving air superiority*».

«*Повітряний простір залишається контестованим, що унеможливлює досягнення переваги в повітрі будь-якою зі сторін*».

Прикметник *контестований* не є звичним для масового читача, однак у професійній військовій комунікації він точніше ніж «спірний» відображає ситуацію постійної активної протидії, що включає застосування сенсорів, перехоплення, засобів РЕБ і загрозу ураження. У матеріалах, орієнтованих на широку аудиторію, допустиме початкове описове уточнення (напр., «за умов постійної повітряної протидії») з подальшим уживанням базового терміна для збереження послідовності. Принципово важливо розмежовувати доктринальні рівні: *air superiority* коректно передається як «*перевага в повітрі*», тоді як «*панування*» відповідає лише *air supremacy*. Синтаксична трансформація конструкції *preventing either side...* у підрядний зворот «*що унеможливлює...*» дозволяє уникнути надмірної номінативності та зберегти інформаційний характер викладу. У результаті переклад точно передає операційний зміст і не створює небажаних юридичних асоціацій, властивих слову «оспорюваний».

5) «*Commanders emphasized combined arms maneuver and breaching operations to overcome dense minefields*».

«*Командири наголосили на інтегрованому маневрі із залученням родів військ та інженерно-штурмових дій для подолання щільних мінних полів*».

Термін *combined arms maneuver* не зводиться до ідеї «змішаності», а відображає доктрину скоординованого застосування піхоти, бронетехніки, артилерії, інженерних підрозділів, авіації та засобів РЕБ. Формула «*інтегрований маневр із залученням родів військ*» дозволяє відтворити цю концепцію без стилістичної перевантаженості; залежно від формату видання можливим є також варіант «*загальновійськовий маневр*». Сполучення *breaching operations* позначає спеціалізовану інженерну процедуру створення проходів у мінно-вибухових загородженнях, тому уточнення «*інженерно-штурмові*» знімає ризик змішування з ширшим поняттям оперативного прориву оборони. Вибір номінації «*мінні поля*» є точнішим за узагальнене «*заміновані території*», оскільки вказує на структурованість мінування. Дієслівна рамка «*наголосили на... для подолання...*» чітко зберігає причинно-цільову логіку. Таким чином переклад фіксує не лише лексичну відповідність, а й взаємозалежність маневру та інженерних дій, що є ключовою для розуміння операційного задуму.

Попередній аналіз був зосереджений на симетрії та нормалізації англomовної військової термінології в українському новинному дискурсі. Втім, адекватне відтворення картини можливе лише за умови зворотного руху – від української до англійської мови. Значна кількість українських реалій, правових режимів і організаційно-штатних структур або не має прямих англomовних відповідників, або ж стикається з феноменом хибної еквівалентності. Саме переклад у напрямку з української мови на англійську дозволяє виявити ризики втрати доктринального чи юридичного статусу під час англomовної інтерпретації, обґрунтовано обрати між калькуванням, використанням усталених стандартів НАТО/ЄС/ООН або описовою трансформацією, а також уніфікувати транслітерацію, аббревіатури й інституційні назви з огляду на очікування міжнародної аудиторії. Такий двовекторний підхід мінімізує асиметрії терміносистем і забезпечує довідкову узгодженість між українськими джерелами та англomовним інформаційним простором.

б) «...здійснюються заходи з **відсічі і стримування збройної агресії проти України...**».

«...*measures to repel and deter armed aggression against Ukraine are being implemented...*»

Сполучення «*відсіч і стримування*» функціонує в національному праві як кодифікована формула, що позначає режим дій держави у відповідь на акт агресії. Лексема *repulsion* у буквальному перекладі не відповідає сучасному англomовному юридичному реєстру й має архаїчний відтінок, натомість дієслівна конструкція *repel and deter* органічно вбудовується в усталені нормативні моделі типу *measures to...* Критично важливим є розмежування *deterrence* як стратегічної парадигми та *containment*, що описує обмеження впливу або експансії й у цьому контексті є неприйнятним. Альтернатива *defend and deter* надмірно узагальнює зміст «*відсічі*», послаблюючи акцент на активному правомірному збройному відбитті. Оптимальним рішенням є модуляція номінативної юридичної пари у функційно-дієслівну конструкцію, яка зберігає повний правовий обсяг поняття. Для новинного формату достатньо компактного формулювання; у нормативних документах можлива додаткова прикладка на кшталт *under the legal regime of...* Колокаційно формула узгоджується з англomовними комюніке США та НАТО, забезпечуючи міжсистемну сумісність без вдавання до маловживаних кальок.

7) «*Підрозділи Сил оборони ведуть **контрбатарейну боротьбу на лівобережжі***».

“*Defense Forces units are conducting **counter-battery operations on the left bank***”.

Поняття «*контрбатарейна боротьба*» охоплює повний сенсорно-вогневий цикл — від виявлення й локалізації до придушення або ураження ворожої артилерії. Вужче *counter-battery fire* відтворює лише фінальну фазу, тому для новинного реєстру доцільніше використовувати *counter-battery operations*, тоді як у доктринальних текстах можливе ширше *counter-battery warfare*. Ненормативними є кальки типу *counter-artillery fight* або метафоризовані *duel*, які описують лише окремі тактичні ситуації. У перекладі

реалізовано конкретизацію обсягу поняття, стандартизацію колокації та транспозицію іменної структури в дієслівну форму (*are conducting*), що посилює операційний характер повідомлення. Географічний референт *left bank* збережено як усталений міжнародний геотерм, без калькування на зразок *left shore*, що підтримує прозорість для іноземного читача.

8) «*Артилеристи відпрацювали вогневий вал на наступальній ділянці*».
«*Artillery units practiced a creeping barrage on the designated assault sector*».

Термін «вогневий вал» є доктринально закріпленою артилерійською процедурою послідовного рухомого вогню перед своїми підрозділами з метою прикриття наступу. В англійській традиції йому відповідають *creeping barrage* та, залежно від способу застосування, *rolling barrage*. Калька *fire curtain* є неприйнятною, оскільки зміщує значення в бік образної метафори та руйнує доктринальну прив'язку. Обраний еквівалент зберігає історико-термінологічну впізнаваність і є зрозумілим для військових читачів. Додаткова модуляція через означення *designated assault sector* відтворює функційний контекст, тоді як дієслово *practiced* чітко сигналізує про навчальний, а не бойовий характер дій. Важливо також не змішувати *creeping barrage* з узагальненим *barrage fire*, де «вал» є лише одним із можливих режимів.

9) «*Бойове злагодження бригади тривало у кілька етапів із залученням інструкторів НАТО*».

«*The brigade's collective training (combat coordination) proceeded in phases with NATO instructors*».

Українське «бойове злагодження» не має стислого однослівного відповідника в англійській мові й позначає поетапне узгодження дій підрозділів і служб до рівня бригади або вище. У стандартах НАТО найближчим функційним еквівалентом є *collective training*, який у першій згадці доцільно супроводити пояснювальною прикладкою (*combat coordination*). Варіанти на кшталт *unit cohesion training* або *integration training* відтворюють лише окремі аспекти та нівелюють доктринальний компонент бойової готовності. У перекладі поєднано описову експлікацію зі стандартизацією під натівський реєстр і застосовано транспозицію генітивної конструкції (*the brigade's*). Колокація *proceeded in phases* є стилістично природнішою для навчальної хронології, ніж буквальна калька *was in several stages*. Для наступних згадок достатньо вживати *collective training* без додаткових пояснень, водночас чітко розрізняючи його від *individual training* та *mission rehearsal*.

10) «*Підвищення інтероперабельності з силами НАТО є пріоритетом на 2025 рік*».

«*Enhancing interoperability with NATO forces is a priority for 2025*».

«Інтероперабельність» є багатовимірним поняттям, що охоплює доктринальний, процедурний, технічний і семантичний рівні. Його заміна на *compatibility* (технічна сумісність) або *standardization* (процес, а не результат) призводить до зміщення змісту. У документах НАТО та ЄС усталено використовується саме *interoperability*, тому буквальне відтворення є цілком виправданим. За потреби в аналітичних матеріалах можливе деталізування через компоненти на кшталт *ITPs*, *C2 interoperability*, *data standards*. Герундійна

конструкція (*enhancing... is a priority*) відповідає офіційному стилю стратегічних заяв.

11) «Противник задіяв зведені загони штурмовиків у смузі **ОСУВ** “Таврія”».

«*The enemy employed composite assault detachments within the ‘Tavria’ Operational-Strategic Group (OSG)*».

«Зведений загін» позначає тимчасове формування під конкретне завдання, що найточніше передається як *composite detachment* або, у штабному вжитку, *ad hoc task detachment*. Калька *reduced detachment* є семантично хибною, тоді як *combined detachment* створює небажану асоціацію з *combined arms*. Додавання слова *assault* відтворює тактичну роль підрозділу. Українська організаційна реалія ОСУВ не має прямого аналога, тому оптимальним є *Operational-Strategic Group* із розгортанням аббревіатури (*OSG*) у першій згадці та подальшим використанням скорочення. Застосовані трансформації включають часткове калькування, експлікацію та стандартизацію власної назви; дієслово *employed* є стилістично точнішим за нейтральне *used* у військовому реєстрі.

12) «У столиці діють мобільні вогневі групи ППО для боротьби з БпЛА».

«*In the capital, mobile air-defense teams operate to counter UAVs*».

«Мобільні вогневі групи ППО» становлять організаційну форму швидкого реагування, що може включати MANPADS, стрілецьке озброєння, легкі ЗАУ або засоби РЕБ. Буквальна калька *firing groups* надмірно звужує значення до вогневого елемента й звучить технічно неприродно. Натомість *mobile air-defense teams* відображає функцію підрозділу загалом. Термін *air defense* є сучаснішим за історизоване *anti-aircraft defense* і ширшим за вузьке *anti-drone*. Конструкція *to counter UAVs* узгоджується з нейтральною лексикою *counter-UAS*, не вдаючись до публіцистичних замінів. Дієслово *operate* забезпечує природний синтаксис новинного повідомлення.

13) «Противник застосував **барражуючі** боєприпаси по інфраструктурі прифронтових міст».

«*The enemy employed loitering munitions against infrastructure in frontline towns*».

Лексема «барражуючі» є типовим «фальшивим другом» і не перекладається як *barrage munitions*. Стандартизований англомовний відповідник – *loitering munitions* (LM), тоді як *one-way attack UAVs* або публіцистичні *suicide/kamikaze drones* мають інший стильовий статус. Обраний варіант поєднує термінологічну точність зі стилістичною нейтральністю. Важливо розрізнити LM як боєприпас із вбудованою бойовою частиною та *attack UAVs* як багаторазові платформи, оскільки їх підміна створює технічну похибку. Колокація *employed... against* відповідає військовому реєстру, а *frontline towns* забезпечує новинну компактність.

14) «Підрозділи **РЕБ** здійснюють радіоелектронне придушення каналів управління БПЛА противника».

«*Electronic warfare (EW) units are jamming enemy UAV control links*».

Українське «РЕБ» охоплює триєдину модель НАТО – *ES, EA та EP*. У більшості бойових зведень «радіоелектронне придушення» відповідає

компоненту *EA* й у новинному стилі природно передається дієсловом *jamming*. Калька *radio-electronic suppression* є неприродною, тоді як *interference* надто загальне. У технічній аналітиці можливе розрізнення *denial / degradation / disruption*, однак для медіатекстів *jamming* забезпечує оптимальний баланс між точністю й читабельністю.

15) «На більшості напрямків лінія зіткнення без істотних змін».
«On most axes, the **line of contact** remains largely unchanged».

Термін «лінія зіткнення» у вітчизняному військовому та моніторинговому дискурсі (зокрема ОБСЄ) має усталений англomовний відповідник *line of contact (LoC)*. Підміна на *front line* звужує значення до активної передової та може некоректно описувати стабілізовані ділянки. Українські «напрямки» коректно передаються як *axes (of effort/advance)*, а не кальковане *directions*. Використання помірних інтенсифікаторів (*largely/mostly unchanged*) дозволяє зберегти нейтральний, описовий характер повідомлення без категоричних оцінок.

Висновки дослідження та перспективи подальших наукових розвідок. У результаті дослідження встановлено, що в українсько-англійському напрямі ключовими стають: 1) підтримка доктринального/правового статусу українських термінологем через стандартизовані англomовні відповідники НАТО/ЄС/ООН; 2) свідомий вибір між вузькими технічними й ширшими операційними гіперонімами залежно від жанру; 3) уникнення «фальшивих друзів» та калькованих форм; 4) розшифрування абревіатур при першій згадці та уніфікація власних назв/структур. Поєднання модуляції, описової експлікації та колокаційної нормалізації забезпечує точність, прозорість і довідкову сумісність у міжнародному новинному обігу без втрати смислової і дефінітивної функцій терміна.

Перспективи подальших досліджень убачаємо в поглибленому аналізі перекладу українських військових реалій англійською мовою в міжнародному інформаційному просторі, зокрема в аспекті відтворення їхнього доктринального та юридичного статусу, а також у зіставному вивченні стратегій стандартизації військової термінології в новинних текстах різних мов.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Andriianova, O. Ya. (2011). *Viiskovo-morska terminolohiia ukrainskoi movy: Etapy formuvannia ta semantyka* (Doctoral dissertation, Zaporizhzhia National University). <https://irbis-nbuv.gov.ua/aref/201205100000007007>
2. Boiko, Yu. P., & Dolynskiy, Ye. V. (2020). Osoblyvosti perekladu anhliiskoi viiskovoi terminolohii. *Aktualni problemy filolohii ta perekladoznavstva*, (20), 17–21. <https://doi.org/10.31891/2415-7929-2020-20-3>
3. Dolynskiy, Ye. V. (2021). Stylistic and translation aspects of English military texts. *Naukovyi visnyk DDPU imeni I. Franka. Filolohichni nauky (movoznavstvo)*, (15), 46–50.
4. Dubynets, Z. O. (2015). Viiskova leksyka v romani R. Ivanychuka “Malvy”. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu imeni V. N. Karazina*, (73), 169–172.
5. Zaitseva, M. O. (2013). Osoblyvosti perekladu viiskovykh tekstiv: Syntaksychnyi riven. *Linhvistychni doslidzhennia: Zbirnyk naukovykh prats KhNPU im. H. S. Skovorody*, (36), 266–272. <https://dspace.nlu.edu.ua/items/a2d8c4d8-d2c1-4231-8869-ec650a94d36b>
6. Struk, I. V., Semyhiniska, T. H., & Sitko, A. (2022). Formuvannia ta pereklad viiskovoi terminolohii. *Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernadskoho. Seriya: Filolohiia. Zhurnalistyka*, 29–33. <https://doi.org/10.32838/2710-4656/2022.2-2/05>
7. Shevchuk, S. V., & Klymenko, I. V. (2014). *Ukrainska mova za profesiinym spriamuvanniam*. Kyiv: Alerta.
8. Chandrarathna, G. V. B. L., Ariyaratne, W. M., & Priyanath, H. M. S. (2021). An investigation of the challenges of translating military terms from English to Sinhala. *Sri Lanka Military Academy Journal*, 12–25.

9. Коцот, І. (2016). Aspects of military-related text translation from English into Latvian. *Riga Technical University, Faculty of E-Learning Technologies and Humanities*, 107–113.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Київська міська військова адміністрація. Офіційний сайт. URL: <https://kmva.gov.ua/> (дата звернення: 26.09.2025).
2. Department of Defense Dictionary of Military and Associated Terms. Joint Publication 1-02. (As Amended Through 15 February 2016). Washington D.C.: CreateSpace Independent Publishing Platform, 2016. 699 p.
3. Europe no longer at peace with Russia, says German chancellor. The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/world/2025/sep/30/ukraine-war-briefing-europe-no-longer-at-peace-with-russia-says-german-chancellor> (дата звернення: 30.09.2025).
4. Europe no longer at peace with Russia, says Germany's Merz. Reuters. URL: <https://www.reuters.com/world/europe-no-longer-peace-with-russia-says-germanys-merz-2025-09-29/> (дата звернення: 29.09.2025).
5. FIT – International Federation of Translators. Translator's Charter. Paris, 1994. 6 p. URL: https://library.fit-ift.org/legacy/FIT_Translators_Charter_1994.pdf (дата звернення: 22.09.2025).
6. IAEA working to restore power at Ukraine's Zaporizhzhia nuclear plant, Grossi says. Reuters. URL: <https://www.reuters.com/business/energy/iaea-working-restore-power-ukraines-zaporizhzhia-nuclear-plant-grossi-says-2025-09-30/> (дата звернення: 30.09.2025).
7. ICRC. International Humanitarian Law: A Comprehensive Introduction. Geneva: ICRC, 2009. 360 p. URL: <https://library.icrc.org/library/docs/DOC/icrc-4231-002-2019.pdf> (дата звернення: 22.09.2025).
8. Live coverage. The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/world/live/2025/sep/30/europe-russia-drones-ukraine-rutte-von-der-leyen-poland-kellogg-latest-updates> (дата звернення: 30.09.2025).
9. NATO warns over drone threat. CNN. URL: <https://edition.cnn.com/2025/09/21/europe/nato-russia-drone-threat-intl> (дата звернення: 21.09.2025).

Статтю надіслано до редколегії 06.04.2026 р.

Статтю рекомендовано до друку 12.05.2026 р.